

مردم معترضند

تصمیم دولت در افزایش ناگهانی قیمت بنزین، اعتراض اقشار مختلف مردم را به دنبال داشت

آیات عظام مکارم شیرازی، صافی گلپایگانی و علوی گرگانی خواستار تجدید نظر دولت در اجرای افزایش قیمت بنزین شدند

محمدروبانیان، رئیس اسبق ستاد حمل و نقل و سوخت کشور در گفت و گویا «وطن امروز»: دولت در انتخاب روش و زمان گرانی بنزین بی سلیقه‌گی کرد

شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا: از هفته آینده ۶۰ میلیون ایرانی ماهانه مشمول کمک‌های حمایتی و معیشتی خواهند شد

طرح ۳ فوریتی لغو گرانی بنزین دیروز تقدیم هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی شد

صفحات ۲ و ۳

بارش برف و سردرگمی مدیریت شهری منجر به ترافیک شدید
و ایجاد مشکلات فراوانی برای شهروندان یا بتخت شد

ترافیک بی تدبیری

صفحه ۴

خود را به صورت کسر بودجه نشان می دهد به هزینه‌های نظامی
بویژه جنگ یمن منسوب کرد. اگر چه هزینه‌های نظامی عربستان
از اوج ۸۸ میلیارد دلاری خود در سال ۲۰۱۵ به ۶۵ میلیارد دلار
در سال ۲۰۱۸ کاهش یافته است اما این عدد هنوز هم به اندازه
کافی بالاست.

آیا عربستان با یک بحران بانکی روبه‌رو است؟ به این سوال
از زوایای مختلفی می توان پاسخ داد. نسبت معوقات به کل
تسهیلات عربستان در انتهای سال ۲۰۱۸ حدود ۱۷ درصد
بوده است که نسبت بسیار بالایی بویژه نسبت به سابقه عربستان
تصور می شود (حتی بدتر از سال های ۹۹-۹۸) بویژه اگر بدانیم
یکی از شاخص های وجود بحران بانکی بالاتر بودن نسبت فوق از
۱۰ درصد عنوان می شود (هر چند اساسا رجوع به سوابق تاریخی
یک کشور راهنمای بهتری نسبت به این نوع درصدها
محسوب می شود). با این همه برای قضاوت درباره ابعاد یا پایداری
وضع حاضر نیاز به یک ارزیابی کیفیت دارایی ها وجود دارد که
اکنون امکان آن نیست. با این همه یک گزاره را با قطعیت می توان
تایید کرد: «وضعیت نظام بانکی عربستان محدودیت مهمی برای
سیاست مالی این کشور (اعم از بودجه دفاعی و تشکیل سرمایه
ثابت با سرمایه عمومی) است». همچنین این وضعیت احتمالا
محدودیت مهمی برای استفاده از توان مالی به عنوان یک اهرم
موثر در سیاست خارجی است.

آیا نظام بانکی عربستان توان پشتیبانی برنامه منطقه‌ای این کشور را دارد؟

بن بست بانکی در نظام سعودی

در فضای مجازی معتقد بودند با توجه به آنکه بانکها در سال های
گذشته سود سرشاری داشته اند، باید معوقات را به عنوان بخشی از
زکات خود فرض کنند و از پیگیری آن بپرهیزند.
سوال مهم آن است که علت افزایش بسیار شدید معوقات
در سال ۲۰۱۷ چه بوده است. یک مسأله کاهش شدید رشد
اقتصادی عربستان در سال ۲۰۱۷ بود که رکورد ۴ فصل رشد
منفی پیاپی را در این سال رقم زد، به نحوی که رشد فصلی برای
فصل اول سال ۲۰۱۷ (به قیمت ثابت) برابر با -۰/۸۴ درصد
بود که تا فصل آخر به ۱/۳- درصد رسید (منفی) ۰/۹- درصد
به قیمت بازار برای کل سال). با این وجود حتی بعد از رشد
نسبی سال ۲۰۱۸ هم نه تنها معوقات کاهش نیافت بلکه افزایش
نسبی آن ادامه پیدا کرد. از یک نگاه دیگر ممکن است کاهش
شدید درآمدهای دولت ریاض از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ آثار خود
را در سال مالی ۲۰۱۷ روی ترازنامه بانکها گذاشته باشد؛ امری
که با کاهش هزینه کرد بودجه‌ای دولت در این سالها همخوان
است؛ هر چند شدت کاهش هزینه کرد بودجه‌ای دولت عربستان
به اندازه کاهش درآمدهای آن نیست.

این تفاوت سرعت کاهش درآمدها نسبت به هزینه کرد
بودجه‌ای عملا از افزایش شدید بدهی دولت از ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ قابل
شرح است، چنانکه نسبت بدهی دولت به تولید ناخالص
داخلی از ۱/۶ درصد در سال ۲۰۱۴ به ۱۹ درصد در سال
۲۰۱۹ رسیده است. با آنکه این اعداد بدهی دولت به صورت
میانگین به عنوان یک خبر نگران کننده تلقی نمی شود اما اگر
بدانیم در کشورهای نفتی بویژه در خاورمیانه هزینه کرد دولت و
سرمایه‌گذاری دولتی به معنای دقیق نقش لکوموتیو اقتصاد را ایفا
می کند، افزایش قابل توجه بدهی و کسر بودجه نسبت به تولید
ناخالص داخلی ابدا خبر خوبی تلقی نمی شود. اگر چه هنوز این
نسبت بدهی به کل تولید ناخالص داخلی کمتر از میانگین همین
نسبت در ۲۰ سال گذشته (یعنی ۳۵/۵۲ درصد) و بسیار کمتر
از رکورد قبلی آن یعنی ۱۰۳ درصد در سال ۱۹۹۹ است اما نکته
مهم آنجاست که حتی در سال های نسبتا سخت ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۱
هم با وجود منفی بودن رشد تولید ناخالص داخلی، عدد معوقات
کمتر از امروز بوده است.
می توان بخشی از فشارهای هزینه‌ای به بودجه عربستان را که

دکتر مجید شاکری
کارشناس اقتصادسیاسی

در فضای رسانه‌ای ایران؛ مگر گزاره‌های کلی، چندان درباره اقتصاد
عربستان سعودی گفته نمی شود. تصور درباره وضعیت اقتصاد آن
معمولا محدود به نکات کلی درباره هزینه‌های جنگ است. سوالی
که در این نوشتار در پی پاسخ به آن هستیم، آن است که آیا
سیستم پولی عربستان امکان پشتیبانی از برنامه منطقه‌ای و نیز
تشکیل سرمایه ثابت جهت رسیدن به چشم انداز ۲۰۳۰ را دارد؟
عربستان از سال ۲۰۱۷ با نالیسامانی نسبتا گسترده در
دارایی‌های خود روبه‌رو شد که دست کم در دهه‌های اخیر هرگز با
آن مواجه نبوده است. تحت تاثیر درآمد سرشار نفتی و بالابندان
نسبی میانگین قیمت نفت در سال های اخیر، عربستان معمولا با
نسبت پایین معوقات به کل تسهیلات مواجه بوده است. به علاوه
تعریف خاص عربستان سعودی از بانکداری اسلامی باعث می شود
بعضی مواردی که در استانداردهای معمول حوزه بانکداری،
تسهیلات معوقه خوانده می شود لزوما در محاسبات سیستم بانکی
عربستان در محاسبه NPL (Non Performing Loan) به حساب نیاید. با این همه از ابتدای سال ۲۰۱۷ به یکباره عدد کل
معوقات به صورتی بسیار شتابان رو به رشد نهاده؛ رشدی که سال
۲۰۱۸ هم ادامه پیدا کرد و نظام بانکی را وادار به اتخاذ تصمیم